

April 1940:

DET VAR LONDON- KLIKKEN SOM FIKK NORDMENN TIL Å HATE

Av Kåre Voie, 5000 Bergen.

Mange av oss har sikkert ofte sendt en tanke til Napoleons ord, om at Vår Herre er med den som har det sterkeste artilleri.

Vi vil nødig tro det, men når vi ser hvorledes uretten og de ødeleggende krefter seirer i all sin forferdelige velde og fremferd, er det naturlig å undres.

Hele vår tro på alt som var godt i menneskene må styrte sammen over det vi i de siste 44 år har vært vitne til, og som kirken har stått som et taust, fordektig vitne til.

Jeg skriver bevisst «i de siste 44 år».

For det var ikke hat og grusomheter, strid og bitterhet i landet vårt i det første året av okkupasjonen. Ikke en gang mot de tyske soldater, som ble behandlet med respekt og vennlig høflighet av nordmenn flest.

Onskapen, hatet og hevnen kom først senere, påført oss av propagandaaen fra London, av Nygaardsvold og hans klikk der.

Ved gjennomsyn av norske aviser fra 1940, er det med interesse jeg merker meg hendel-

ser fra dette første året av okkupasjonen, som mange i ettertid ikke vil kunne tro var mulige.

Hendelser som viser at nordmenns kjærlige bønner den gang, også omfattet tyske soldater, – levende og døde.

La meg trekke frem en tilfeldig valgt dagsavis fra 15. april 1940, før skiftet i den statlige og kommunale administrasjon, før «kirkekampen», før kapitulasjonen og før avisene fikk NS-redaktører.

«DAGEN», BERGEN!

Hovedopplaget denne dag var en *fellesbegravelse av norske og tyske soldater*.

Det heter i referatet bl.a.:

– Begravelsen lørdag av de tyske og norske soldater som falt under trefningen tirsdag morgen ble en uforglemmelig høitidelighet. En mengde mennesker var møtt frem og kranset alle fortauer i de gater sørgetoget passerte. Likeså var store soldatavdelinger og tyske og norske myndigheter møtt frem i stort antall for å vise de døde den siste ære. (Forts. side 7)

April 1940:

NYGAARDSVOLD GA TYSKERNE REVANSJ FOR EN TAPT KRIG, SA MAJOR SAGEN

«Vi hadde lest om at slikt kunne hende, men vi trodde ikke riktig på det før vi kjente det på kroppen selv.

Nøytralitet og vilje til fred ga oss ingen beskyttelse». Slik forsøkte «Arbeiderbladet» for noen år tilbake å unnskylde Nygaardsvold-regjeringen med sin vanlige tåkelegging om 9. april 1940.

Det er vel ikke nødvendig å understreke at «vi» i dette tilfelle gjaldt Arbeiderpartiet og regjeringen, og ikke hele det norske folk.

I sin bok «Dømmer ikke» (forlaget Heim og Samfunn) skriver mil.org. sjefen i Oslo, major O.H.Langeland:

«ALDRI har vel et folk gått i krig med en regjering som representerte så megen udugelighet og som så totalt manglet enhver forståelse av hva krig er, som regjeringen Nygaardsvold. De ledende menn i regjeringen var statsminister Nygaardsvold og utenriksminister Koht. Begge to var ubrukelige i så farlige tider, men for envisse til å inn-

rømme det og for svake til å søke råd hos folk som skjønnte noe. Begge hadde forkynt forsvarsnihilisme gjennom alle år, og de fortsatte å leve i denne forestilling lenge etter at alle andre var klar over at krig neppe kunne unngås.

Det er således regjeringen Nygaardsvolds misgjerninger som har ført krigen over oss».

ANSVARET

«Statsminister Nygaardsvold hev skrive ett myrkt blad i Noregs saga, det svarteste blad som heile saga vår kan minnast. For det er han som ber det tunge andsvar for krigen.»

Dette sa en av våre hederligste og mest sannhetskjærlige menn i 1945, nemlig major Einar Kristofer Sagen.

Allerede da skrev han «Noregs undergang og attreising», en bok om de menn som var skyld i Norges ulykke. Med skam for norsk presse, ble boken tidd ihjel.

Major Sagen kom derfor tilbake i 1946 med en ny bok: «Statsminister Nygaardsvold –

statsmann, strateg og lagabøter». Denne gang lot ikke folk seg presse utenfor av de ensrettede og kujonerte aviser, og boken måtte trykkes i flere opplag. «Det var Nygaardsvold som var ministerchef i 1940», skriver Sagen. «Han (Nygaardsvold) kann difor inkje skulda andsvaret frå seg og velta det nedover på sine underordna. Eit andsvar let seg inkje dela. Dette er ei grunnsetning, som uavkorta vert hævda i det militære. Utan dette vilde alt vårt styr og stell glida ut i den reine andsvarsløysa.

Det er minst 4 hovudanke-mål, eg som officer lyt reisa mot statsminister Nygaardsvold, og hans styre:

1) Til forsvarsminister kunda han bruka reine antimilitaristar. Det var til sorg for folk og fedreland, her og flote, for officerskorpset. Statsråd Monsen sagde beint fram på eit arbeiderpartimøte: «Det har alltid været arbeiderpartiets program, at det borgerlige forsvar skal ubruk-bargjøres». Og denne mannen, han kunde Nygaardsvold gjera

(Forts. side 7)

April 1940:

Krigsdeltakelsen

Det har vært forhåndsomtalt i dagspressen at 40-års jubileet for 2. verdenskrigs opphør vil bli feiret med pomp og prakt her i landet, da de norske myndigheter har regnet oss som krigførende land også etter 10. juni 1940.

Det fant riktignok sted kamper mot tyskerne i tidsrommet april til juni 1940, og selv om den norske motstanden i Syd-Norge for det meste var improvisert og dårlig forberedt, så forsvarte den stridende soldat dengang sitt land så godt det lot seg gjøre med de mangelfulle våpen og hjelpemidler han og hans avdeling hadde til rådighet.

Den ungdom som kom med i kamphandlingene må sies å ha vært i besiddelse av vilje til på ulike vilkår å kjempe og for-

svare sitt land med enestående nasjonalfølelse.

Det har i ettertid vært lite snakk om fra hvilke miljøer denne krigsdeltagerungdom kom, og et savn har det vært at ikke noen yngre forskere hittil har prøvd å finne ut hvilken sosial og politisk bakgrunn denne nasjonalsinnede ungdom hadde.

Selv deltok jeg i de kortvarige kamphandlingene i Kvikne i dagene 23. til 28. april, men som stanset og oppholdt den tyske fremrykning gjennom Nåverdalen ved Inset og forsinket fiendens forbindelse til egen styrker nordenfra.

Da jeg vet at det bare i egne rekker fra dengang var flere som var, eller senere ble medlemmer av NS, så føler jeg meg overbe-

(Forts. side 6)

Norge 1940 – og noen utenlandske fremstillinger

Av cand.philol. Kjell Aspaas

JOHN TOLAND: *Adolf Hitler*
DAVID IRVING: *Hitlers War*
LIDDEL HART: *Den annen verdenskrig*

Ingen tvil: våre lesere vil med aller største interesse lese nedenstående artikkel, som er hentet fra «Varden», Skien.

Nylig er utkommet på engelsk sprog to kjempeverk om Adolf Hitler. Den ene er en «fullstendig» biografi, der leseren følger den senere tyske diktator fra barneårene i Østerrike og frem til den endelige katastrofen i 1945. Forfatteren heter John Toland og boken (pocket-utgaven) er på over 1300 sider. Denne boken er møtt med en tilsynelatende enestående inte-

resse i USA, der den toppet New York Times bestselgerliste i seks måneder. På visse hold her hjemme er den møtt med skepsis, fordi den – angivelig – skal fremstille Adolf Hitler som «triviell, hysterisk, nærmest moderlig; uten snev av (. . .) demoni». (Dagbladet). Om den andre boken – David Irvings «Hitlers War», som jeg har omtalt her i avisen tidligere – skriver samme avis at den er «den første Hitler- og krigshistorie som kan kalles fascistisk i ånd og målsetning». Imidlertid er begge bøker resultatet av et gigantisk forskningsarbeide, og de lar seg neppe avfeie av noen tilfeldige motforestillinger «på norsk».

Felles for begge bøker er at de også aksentuerer et spørsmål av vesentlig betydning for Norges historie. Vårt eget land kom til å spille en fremtredende rolle i stormaktens strategi i 1939/40. Både Toland og Irving behandler såvel forspillet som selve angrepet på Norge den 9. april 1940.

Hos oss har det rådet visse divergerende oppfatninger når det gjelder spørsmålet om vestmaktene (England og Frankrike) hadde soldater utskippingsklare for å besette viktige støttepunkter i Norge i april dagene 1940. Toland sier uten reservasjoner at dette var tilfelle, men at Hitler vant kappløpet med ett

(Forts. side 6)

EN fantastisk oversikt over frivilligbevegelsen på tysk side

Hans Werner Neulen:
AN DEUTSCHER SEITE.
Internationale Freiwillige
von Wehrmacht und
Waffen-SS.
Universitas Verlag,
München.

Man blir rent stum av beundring når man leser denne boken. Forfatteren har nedlagt et enormt arbeide når det gjelder å skaffe seg oversikt over de frivillige som meldte seg på tysk side. Og boken inneholder faktisk mer enn tittelen lover. For mange lands vedkommende fortelles det også om hvor mange som meldte seg til enheter som Organisation Todt, NSKK osv. Til og med Germansk Landtjeneste, der temmelig mange norske ungdommer var med, er nevnt. Og hør bare hvilke land og fokegrupper oversikten omfatter: Holland, Flandern, fransk Flandern, Wallonien, Luxemburg, Frank-

rike med et særlig avsnitt om Bretagne, Spania, Portugal, Storbritannia, Irland, Danmark, Norge, Island, Sverige, Finland, Sveits, Liechtenstein, Italia, Slovakia, Böhmen-Mähren, Kroatia, Slovenia, Serbia, Montenegro, Albania, Hellas, Bulgaria, Tyrkia, Ungarn, Romania, Litauen, Estland, Lettland, Polen, Sovjetunionen og India.

Og tro ikke at det hele bare er en oppregning av tall. Forfatteren forteller ikke bare om utenlandske frivillige som spesialt har utmerket seg, men går også inn på den politiske situasjon f.eks. i de okkuperte land. Neulen later ikke til å ha særlig mye til overs for den tyske nasjonalsosialistiske utenrikspolitik, men er på den annen side avgjort sympatisk innstillet overfor den kamp som f.eks. Quisling og Mussert førte for sine folk frihet og selvstendighet i sterk opposisjon til den

offisielle tyske politikk. Beskrivelsen av norske forhold og vår norske regjerings politikk er forbløffende korrekt. Noen mindre feil er det jo, men er beskrivelsen av de øvrige nasjoners og folkegruppers forhold like korrekt, så er uten tvil dette den mest pålitelige bok som er utkommet om dette emne.

Boken forteller også om hvordan de frivillige ble behandlet etter krigens slutt. Det er tildels forferdende lesning. Disse hundretusener av unge menn – og delvis også kvinner – som var villige til å sette livet inn for en sak de trodde på, ble behandlet som kryp og avskum mens de i virkeligheten representerte en idealisme og innsatsvilje som vår verdensdel ville hatt god bruk for i gjenoppbyggingens år. Hva har det betydning for den senere utvikling i Europa at disse hundretusener ble satt utenfor?

Enhver med interesse for dette spesielle avsnitt i Europas historie bør sikre seg Neulens bok.

R.

«BOKTJENESTEN» har noen eksemplarer. Pris kr. 150,-.

HÅPET SOM BRAST

Nasjonal Samlings rådsprotokoll er funnet i utlandet.

Siden okkupasjonen har vår motpart etterlyst denne, da «det var all mulig grunn til å tro at protokollen ville spille en stor rolle som bevis for Vidkun Quislings forrederi 9. april 1940». Spesielt håpet man på at referatet fra Nasjonal Samlings råds møte i Oslo den 7. april 1940 kunne avdekke hans medvirkning til tyskernes invasjon to dager senere.

Det viser seg nå at referatet fra møtet tvert om bekrefter Vidkun Quislings utsagn i retten, at han IKKE visste noe annet enn enhver annen gjorde om situasjonen på den tid.

Møtet var stort sett av forretningsmessig art, men Quisling ga en situasjonsversikt som slett ikke var lystelig.

Bevegelsens virksomhet med henblikk på det forestående Stortingsvalg ble tatt opp på dette møte den 7. april, og sammenkomsten ble avsluttet med samlet spising av middag på kafé Engebret.

Håpet om at man på 45 års-dagen for tyskernes invasjon kunne gjøre kjent det fullgode bevis for Vidkun Quislings forrederi brast.

Og fortsatt sitter Arbeiderpartiet, med sin henfarne Nygaardsvold, tilbake med skammen.

KÖPES:

Årmband «Frw. Legion Norwegen». Mycket bra pris för ett i bra skick. Även andra Waffen-SS saker av intresse.

Endast 100%-iga original!

Söker även foton, dokument, fakta, etc. om svenska frivilliga i Waffen-SS.

Svar genom «Folk og Land»

Dette er Sven Hazel – millionær på løgner (2)

Da FOLK OG LAND anmeldte Semic/nordisk forlag til Forbrukerombudet, var det på grunn av markedsføringen av Sven Hazelbøkene.

Ut fra den grove, villedende reklame er disse bøker solgt i gigantopplag over hele verden, og gjennom innholdet har leserne fått forståelsen av at frontkjempenes innsats besto i en sammenhengende rekke av krigsforbrytelser.

Hadde dette vært tilfelle ville Sven Hazel selv vært rettsforfulgt for sine «tilståelser» gjennom 11 «erindringsbøker». Bøker som får all verdens annen litteratur, med samme emne, til å blekne. I november 1975 uttalte den daværende danske justisminister, Orla Møller, til «Politiken», at han ville gå til straffeforfølgning mot alle danske nazister som ga til kjen-

ne at de hadde vært med på krigsforbrytelser.

Når det ikke for lengst er grepet inn mot Sven Hazel, skyldes det at man fra arkiver og strafferegistre vet at han dikter og fantaserer. Men offentligheten vet det jo ikke, og fortsatt annonseres bøkene hans som autentiske.

I forrige nummer av FOLK OG LAND omtalte vi Sven Hazels bakgrunn.

At han ikke er tysker eller østerriker, med født i København.

At han het Børge Willy Rasted Pedersen, senere endret til Rested Arbing.

At han ikke var frontkjemper, men knyttet til tyskerne som angiver.

At han i 1945 ble angiver for dansk heimefront og politi.

At såvel danske nasjonalsosialister, som deres motstande-

re, måtte gjennomgå store lidelser på grunn av hans virksomhet.

BENT SNELLMANN forteller:

– Jeg hadde meldt meg frivillig til tjeneste som krigskorrespondent og filmfotograf. Jeg ble som alle andre presse- og propagandafolk innrullert i SS-Standarte Knut Eggers. Siden 1940 hadde jeg vært fast knyttet til den tyske filmjournal «UFA Wochenschau». Jeg hadde masse av frontierfaring da jeg i 1944, (merk datoen) – etter å ha blitt såret under invasjonkampene i Normandie – ble beordret til Danmark for å dekke begivenhetene i mitt hjemland. Mitt hovedkvarter ble København.

Det var en tidlig januarmorgen jeg som vanlig gikk ned på Jernbanekafeen for å få en prat med mine venner.

Jeg hadde sittet bare et øyeblikk ved bordet før jeg fikk øye på en obergefreiter – d.v.s. en korporal – i panservåpenets sorte uniform med dødningehodet på kravspeilet. Han satt ved et bord midt i lokalet, hvor han holdt «hoff». Fortalte vidt og bredt om sine bedrifter ved fronten. På dansk.

Jeg undret meg. En danske i

vernemaktens uniform? Umulig.

Alle utlendinger skulle da være i Waffen SS. Han tiltrakk seg oppmerksomheten ikke bare på grunn av sin høyrystete tale, men også fordi han på brystet bar en av de mest imponerende samlinger av utmerkelsar jeg hadde sett. Og jeg hadde ellers ikke sett så få. Han hadde jernkorset av både 1. og 2. klasse. To pansermedkjempingsmerker. Såretmedaljen hadde han i gull. Og Det tyske Kors. Og nærkampsmarket i gull. Det siste hadde jeg aldri sett før.

Om ettermiddagen kom jeg ned igjen på Jernbanekafeen. Der var han igjen.

Så var det at jeg oppdaget at han hadde fått løyntnantsstjerner istedet for korporalmerker.

Jeg spurte et par av kollegene mine om han ikke hadde vært obergefreiter om morgenen. Jo, de hadde også undret seg.

Jeg ringte Politihuset. – Kom ned og se på en fyr.

Han ble hentet, og kom ikke tilbake.

En overfladisk undersøkelse hadde avslørt ham. Han hadde aldri vært pansersoldat. Han hadde utelukkende vært angiver for HIPO.

Uniformen var en Hipouniform som han hadde sydd om, og pyntet på med en haug av «lånte fjær».

Under Hipo hadde han jobbet under navnet Jørgen Larsen.

Hans virkelige navn var Børge Pedersen.

Historien er ikke slutt med det. Hele dagen gikk jeg og spekulerte på hans ansikt. Til sist slo det ned i meg. Det var jo «Stikker-Larsen», som jeg så ofte hadde sett gå gjemnevant ut og inn av Shellhuset. (Gestapohuset)

Mange år senere så jeg mannens ansikt i ukebladet «Se og Hør». (det danske) Nu var han den «verdensberømte danske krigsbokforfatter Sven Hazel, som ved skjebnens ugunst ble tvunget i tysk krigstjeneste». En soldat som hadde opplevet de mest fantastiske ting, men var kommet levende gjennom Ragnarok og nu kunne fortelle sine opplevelser.

På grunn av min fortid kunne jeg ikke oppløfte noen protest.

PHILLIPP PLON forteller:

– Jeg var ansatt i Hirschsprungs Forlag da jeg i 1950 traff mannen som presen-

(Forts. side 6)

Roald Astrup Nielsen:

The «SOLBRIS» Escapade

Alle tiders mest eventyrlige flukthistorie, fortalt med vidd og bitende ironi.

Hva skjedde med besetningen? – Aktualisert med nytt stoff helt frem til 1984.

RIKT ILLUSTRERT med fargefotos, kart og tegninger. På engelsk og spansk. Kr. 80,-, frø BOKTJENESTEN

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Redaktører:
KÅRE HAUGERUD KJELL B. SCHREINER
Ansv.
Forretningsfører:
H. SCHAANNING

Postadresse: Boks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1.
Kontortider: Enerhaugsplassen 4, Oslo;
mandag kl. 17-20, tirsdag kl. 10-14 og onsdag kl. 17-20.
Telefon: (02) 19 06 71 - (Telefonsvarer).
Redaktørene treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 80,- (i omslag kr. 100,-). Utlandet + kr. 10,-.
Giro: Post 5 16 45 04. Bank 6063.05.01248
Abonnementet (10 nummer i året) løper til det oppsies skriftlig.
Annonser forskuddsbetales med kr. 1,- + m.v.a. pr.spaltem.m. Minstepris kr. 50,-.
Utgiver: A/S HISTORISK FORLAG.
Trykk: Vikting Boktrykkeri A/S.

OGSÅ VI NÅR DET BLIR KREVET

Vi flagger for den 17. mai, - mer fordi den er en vakker vårbuddsdag, med barn, musikk og iskrem, enn fordi det reelt sett gjelder selve Stortingsforhandlingene på Eidsvold. Ethvert historisk kyndig menneske vet jo så vel at vi fikk grunnloven først den 4. november 1814, og da først etter at den var revidert og endret etter Sveriges krav. Alt dette er dessverre en beklagelig historisk sannhet som vi må se i øynene.

Nei, det er den 7. juni at flagget rettelig bør heises, til minne om at den dag ble det rene flagg heist på Akershus i 1905. Denne dag er den eneste virkelige frihetsdag.

Den er riktignok en flaggdag, men utenfor de fleste norske hus og hytter står flaggstengene tomme.

Vi skulle tro at lærerne ville ha tolket denne frihetsdagen for elevene, hvis de var klar over forholdet, men det er de neppe. Vi synes derfor ennå å være leilendinger i våre hjarter.

Hva var det som gjorde at vi sto så sterke i 1905, at Norge, en vasalstat, kunne si opp unionen med Sverige?

JO, det at vi hadde en klok og dyktig fører, CHRISTIAN MICHELSEN, som sammen med sine medkjempere sto djervt opp og talte nasjonens krav. Bak disse sto et enig folk med forsvarskraft og forsvarsvilje. Det var det norske folks levende forsvarshug som muliggjorde adskillelsen, som hindret Sverige fra å beholde hva det mente å ha hevdsrett på.

For dør forsvarsviljen hos et folk, og kveles forsvarsevnen, er også sagaen som selvstendig nasjon ute.

Vi bør minnes dette, når vi nå, åtti år etter at det norske flagg ble heist på Akershus, opplever Grokrefthenes iherdig forsøk på å bryte ned forsvarsviljen i landet vårt, uten at et samlet folk gjør anskrik.

La oss også minnes april dagen for 45 år siden, da Ragnarok brøt ut, etter at en annen norsk fører, VIDKUN QUISLING, gjennom mange år forut hadde advart mot de samme krefters lammelse av det norske forsvar.

Hvor sterkt føler vi ikke idag savnet av slike FØRE-RE.

En Christian Michelsen.

En Vidkun Quisling.

En rormann som kan gjøre dagen, den 7. juni, levende i våre sinn, ved de stolte ord i vår nasjonalsang:

OGSÅ VI NÅR DET BLIR KREVET ...

Cand. jur. Roald Astrup Nielsen:

JULESTEMNING

«Denne boka har ikke greid aa sette meg i julestemning», sa Haakon Børde i *Norsk Rikstringkastning den 21. desember*, to dager før julaften 1984.

Han talte fra *Buenos Aires*, hvor han er *NRK's* og *fjernsynets representant*, og foranledningen til denne triste bemerkningen var at han nettopp hadde lest boken min, «*The 'Solbris' Escapade*». Det som berøvet Børde julestemningen er imidlertid ikke beretningen om selve ferden men beskrivelsen av rettsoppjøret og forholdene i norske fangeleirer i 1945/47, kapitlet i boken som også ble gjenstand for telefonintervjuet med meg foran sendingen. Tydeligvis må dette nye og helt ukjente stoffet ha gjort et uutslettelig inntrykk på *NRK-representanten* (han var fem år da krigen sluttet, fortalte han), skal man dømme på grunnlag av det vell av løsevne sitater som - gjengitt med bravur og bitterhet - utgjorde en stor del av den 4 minutt lange sendingen.

«Du var hard i boka», sa Børde da han intervjuet meg.

Nei, *tilstandene* var harde; hvordan kan man ellers forklare at 11 mann forlot alt hva de hadde kjært for å kaste seg ut i et livsfarlig eventyr med en usikker emigranttilværelse som eneste belønning?

Men det er forståelig at slik litteratur virker som en bøtte kaldt vann på mange norske le-

sere. Tomeroseslottet, som i fantasien er bygget opp fra barndommen av slår store revner og truer med å falle sammen, - Skylden er ikke leserens ...

Hvorledes kan en person som fylte fem år da krigen sluttet ha kjennskap til det som virkelig foregikk på den tiden, rettløsheten og maktmisbruket overfor en minoritet på 100 000 mennesker?

Fra historiebøkene? Med alle beretningene om tysk «overfall» og norsk heltemot, rettsoppjørets ufeilbarlighet, fortelser, halve sannheter og hele usannheter?

I massemedia? Har det noen gang hendt at de forfulgte er kommet til orde i pressen? Sant nok, fjernsynet hadde debatter og serien «*I Solkorsets Tegn*» skal ikke glemmes. Men hvorledes kan der på få timer kastes lys over syv års mørketid?

I litteraturen? Lutter selvferlighet og solstrålefortellinger uten grunnlag i historiske fakta.

Svinerygg og syltelabber, fenaknok og ribbestek - julestemning året rundt i 40 år for slike som denne femåringen i 1945!

Så kommer selvsagt reaksjonen, krass og hensynsløs, som alltid når man glemmer at *ingen nasjon i lengden kan fortie og forvreng sin historie*.

På dette område har nordmennene meget å lære av brite- ne, som selvsagt med sitt falne

imperium og århundrelange krigshistorie vet hva som lønner seg når det gjelder å høste lærdommer av fortiden.

En britisk forfatterinne, bosatt i England, leste gjennom manuskriptet til boken min, og ved beskrivelsen av «*ålingen*» på *Ilebu i 1945* gjorde hun meg oppmerksom på den historiske parallellen til «*ålingen*» under britisk herredømme i India, spesielt etter massakren ved Amritsar i 1919.

«*Som brite skammer jeg meg over det som skjedde*», skrev hun til meg, «*men samtidig er jeg stolt over at vi ikke skjuler noe for historien*».

Bare britene kunne finne på selv å lage en storslagen film om en av sine verste motstandere, *GANDHI*, en film som ingen kunne overgå når det gjelder historisk redelighet og ærlighet - og samtidig så knusende anti-britisk.

Og hva om *de britiske invasjonplanene i Norge 8. mai 1940*? Det er overlatt til *engelskmennene* (f.eks. *Thomas K. Derry: The Campaign in Norway*) å fortelle den sannhet som norske historikere fremdeles krampaktig forsøker å fortie og redusere.

Britene har rolig samvittighet. De behøver ikke å frykte at stygge busemenn skal vekke dem brått opp av tomrosesøvn eller forspille julestemningen for dem ...

HJELP våre egne

Fra lesere har vi fått forespørsler om virksomheten innen HJELPEORGANISASJONEN FOR KRIGSSKADETE FRONTKJEMPERE OG FALNES ETTERLATTE.

Vi kan forsikre at organisasjonen er i full virksomhet, og at behovet for støtte er stort som tidligere.

I dette nummer av FOLK OG LAND følger forøvrig en postgiroblankett, som vi håper du vil fylle ut og sende inn, hvis du vil gi din hjelp.

I et senere nummer kommer en orientering om organisasjonens drift og aktivitetene.

KJØPES:

«UNDER HELLIG OLAVS MERKE» (1-2) kjøpes rimelig.
Henv. Ekspedisjonen

VI ER DE UNGE TRÆR

(Tilegnet en frontkjemper: Børre Knudsen)

*Vi er tusener ufødte menneskeliv,
myrdet av paragrafer og skriv -*

*VÅR sang går i DYPESTE MOLL,
et vergeløst barnekor
over den vide jord.*

*Vi begråter tragisk forblindede mødre,
men anklager deres leie-mordere,
- som ved vid-åpne øyne -
forkledt i hvite og rene kitler
øver sitt skjendige, grufulle håndverk.*

*Vi bor jo midt i livets soloppgang,
så tillitsfylt i våre mødres morgen-fang,
DU plantet oss som unge trær for evigheten, :
Fjern morderne fra alle våre veier,
gi ditt urokkelige vern til hvert et moderfang,
du som gir lys til hver en soloppgang!*

Johan Barclay-Nitter

SRK:**MYTER OM KRIG OG OVERFALL (4)**

I dette nummer avslutter vi gjennomgåelsen av det «historiske» verk «NORGE I KRIG». Bind 1: «OVERFALL». Redaktør Ole Kr. Grimnes.

Bokens siste kapittel har fått titelen «KRIG» og omhandler selve krigshendelsene i Norge og begivenhetene rundt disse.

Grimnes har oppfattet et par av denne krigs viktigste sannheter: «Omvendt ville et vel forberedt norsk forsvar kanskje ha kunnet avvise det tyske overfallet eller ha kastet tyskerne ut igjen.»

«Men hele den tyske planen forutsatte at det norske forsvaret ikke var forberedt. Jo mer forberedt det var, jo større er sannsynligheten for at det ikke var blitt noe av det tyske angrepet.»

Hvad mente så våre «venner» om utviklingen?

Kapitulasjonen 10. juni

Det har vært to syn på den norske kapitulasjonen av 10. juni 1940.

Det ene synet går ut på at det bare var stridskreftene i Nord-Norge som nedla våpnene. Norge som stat var stadig krigførende, og den norske krigsmakten fortsatte sine operasjoner fra Storbritannia under Regjeringens ledelse. Ifølge det andre synet var kapitulasjonen total. Det var *den samlede norske krigsmakt* som nedla våpnene,

og Norge som stat var ikke lenger krigførende. Nordmenn som fortsatte krigen i utlandet, førte den ikke på vegne av noen norsk stat.

Som så ofte er det synet på rettsoppgjøret etter krigen som påvirker de stridende oppfatningene. Dersom Norge ikke var i krig etter 10. juni, fantes det heller ingen «fiende». Men bistand til fienden var nettopp det som så mange ble dømt for under «rettsoppgjøret». Det juridiske grunnlaget for en stor del av oppgjøret faller bort dersom Norge ikke var i krig etter 10. juni. Det er derfor først og fremst nordmenn som er blitt rammet av rettsoppgjøret, som har hevdet at kapitulasjonen var total. På faghistorisk og juridisk hold har det vært liten støtte for dette synet.

De som hevder at kapitulasjonen var total, har særlig festet seg ved at den tyske teksten til kapitulasjonsavtalen inneholder en setning om at «*de samlede (gesamten) norske stridskrefter nedlegger våpnene*». De som mener at kapitulasjonen var lokal, peker på at dette bare refererer til 6. divisjon som er nevnt i den foregående setningen i avtaleteksten. De poengterer også at kapitulasjonsavtalen var en rent militær avtale som trengtes for å ordne forholdene i Nord-Norge. Regjeringen som har det

endelige ansvaret for krig og fred, inngikk ingen avtale om fred. Norge var derfor fortsatt i krig.

Selv om dette holder juridisk, har saken likevel en kompliserende politisk side. Under riksrådsforhandlingene sommeren 1940 desavuerte norske politikere Regjeringens krigslinje. Imidlertid kom det aldri til noe stortingsvedtak som uttrykte politikernes syn. Det formelle og konstitusjonelle grunnlaget for Regjeringen og dens krigføring ble derfor ikke rokket. Men det politiske grunnlaget var unektelig svakt i begynnelsen.

Churchill, 11.4.1940: «Efter min oppfatning, som deles av mine erfarne rådgivere, har herr Hitler begått en alvorlig strategisk feil. Langs norskekysten har han påtatt seg militære byrder som han nå vil måtte kjempe for. . . mot makter som besitter langt overlegne sjøstridskrefter og som er i stand til å transportere dem til åstedet lettere enn han kan. . . Jeg mener at vi har store fordeler av . . . det strategiske feilgrep som vår dødsfiende er blitt provosert til.»

Og «åstedet» hvor var det? Hvem levde der? Og hvem hadde stillet «åstedet» til disposisjon for stormaktene?

Chamberlain var ikke helt sikker på nordmennenes dårak-

tighet: «Om de ikke like gjerne stiller seg under tysk beskyttelse, særlig når de oppdager at vi ikke *kan* gi dem noen effektiv hjelp.»

Men for å komme til denne erkjennelse måtte Norge først gjennomlive krigens virkelighet, og landets ungdom skulle sette livet inn for at provokatørene skulle slippe å føre krigen hjemme hos seg selv.

Den situasjon som erfarne stormakter for enhver pris søker å unngå, den valgte Nygårdsvoldregjeringen for det forsvarsløse Norge.

Den perfekte besluttsomhet

kaller Grimnes dette, og den bestod altså i at regjeringen to ganger avsto de tyske krav.

Beslutningers verdi måles vanligvis i de resultater de gir.

Hvad annet blev resultatene av disse beslutninger enn nødvendige tap av menneskeliv og verdier?

Når det gjelder forvirringen omkring forsvarstiltakene så får man vel bare registrere Nygårdsvolds uttalelse om at han ikke var «så sterk i de militære affærer.» Det er nu engang lettere å bryte ned sitt eget militærvesen enn motstanderens.

Men man hadde jo andre spesialiteter som kunne vært vel anvendelige i den foreliggende situasjon. Hvad med proklama-

sjon av generalstreik med nektelse av forsyninger og arbeid for den inntrengende fiende så lenge kamphandlinger pågikk i landet? Det hadde nok vært til større hinder for ham enn hele krigsinnsatsen. Om ikke annet kunne man ha pålagt sine partifeller at de ikke måtte oppfordre til arbeidsinnsats på tyske militære anlegg. Så hadde de som skulle forsvare regjeringen iethvertfall sluppet å bli beskyttet av artilleri og tanks effektivt løst av norske arbeidere fra krigens første dager.

Vi hører lite om slike paroler, men får jo noen løse eksempler på groteske forhold under pågående krig.

Ville ikke en bred omtale av den norske arbeidsinnsatsen og dens betydning for den raske tyske fremgang ha vært på sin plass? Hvor viktig var den effektive utbyggingen av Værnes flyplass for krigshendelsene? Hvilken sammenheng er det mellom dette og de alliertes tilbaketrekking fra Vestlandet og Nord-Trøndelag? Er det ikke et faktum at deres skip ikke lenger kunne vise seg på havets overflate i dagslys utenfor Syd-Norge og Nordland Fylke etter som denne flyplassen blev istand til å ta imot større og flere fly?

De allierte måtte vel takke Herren for at de klarte å berge

(Forts. side 5)

CLAUS I DAG:**FRIHEDSBEVÆGELSER**

Set med FN's øjne findes der gode og dårlige frihedsbevægelser. De gode er de socialistiske, medens de liberale kaldes oprørere og rebeller. Det kunne måske undre en og anden, der han mærket sig, at socialismen ikke just har været en succes, hvor den er blevet indført. Imidlertid er FN ikke hvad FN var – en samling af verdens frie nationer, som efter 2. verdenskrig sluttede sig sammen for at forhindre nye krigshandlinger. Idag er FN et totalt sovjetdomineret forum, hvis eneste reelle fortjeneste er udsendelse af nogle smukke julekort – og en række deklarationer, som ingen taget notis af.

Nylig var det specielt Cypem, FN interesserer sig for. En del af øen har som bekendt revet sig løs og erklæret sig for tyrkisk område – hvad den forøvrigt altid har været. Det er en udbredt misforståelse, at der eksisterer cyprioter andre steder end på

papiret. Befolkningen består af tyrkere og grækere – nationaliteter med helt forskellige kultur- og livsformer, hvilket selvsagt giver store gnidninger. Ikke mindst fordi «moderlandene» har lige så store og vidt forskellige udenrigspolitiske anskuelser.

Grækenland har idag et halv-kommunistisk styre under Andreas Papandreou, som ikke lægger skjul på sin sympati for Sovjetunionen og sin afsky for USA. Landet er et upålideligt medlem af NATO og EF – medens Tyrkiet hører til NATO's sikreste støtter.

Men tilsvarende forhold eksisterer verden over. Tænk blot på den baskiske frihedsbevægelse ETA, som myrder og plyndrer i frihedens navn. På IRA i Nord-Irland. I Belgien har vi flamlændere og valloner, som næsten ikke kan være i stue sammen. I Canada er det for øjeblikket lykkedes regeringen at

forene den engelsktalende og den fransktalende befolkning – men for hvorlænge? For få år siden var man på randen af en borgerkrig.

I Jugoslavien har vi serbere og kroater levende i et tvungent samvær, omend de ikke kan døje hinanden. Og Viet Nam – hvor de nordlige stammer har undertvunget de sydlige efter en blodig krig og har fortsat deres erobringstogt og underlagt sig Laos og Cambodia. I Tjekkosllovakiet er det tjekkerne og slovakkerne, som toppes.

Afrika er noget helt specielt. Vi husker krigen i Biafra og om Katanga-provinsen i Congo. De liberale frihedsbevægelser – «oprørerne» – i Mozambique og Angola, der kæmper mod det marxistiske styre. Ethiopien hvor vi ser det ejendommelige at man har borgerkrig mellem to socialistiske partier. Der er næppe eet land på hele det afri-

kanske kontinent, hvor der er fred – og hvad med Indien, der i realiteten burde være et subkontinent opdelt i 12-14 forskellige stater.

Trods de store geografiske og kulturelle forskelle er der alligevel et markant fællestræk ved alle disse konflikter – uanset om det drejer sig om Nord-Irland eller Indien, nemlig om at komme til madfatet ved at fortrænge de andre, der allerede er der! Kan man ikke komme det ved selv at skabe sig de ønsked forhold – så kan man altid bekrige og erobre de mennesker, som kunne.

Man skulle vel tro, at alle normalt begavede mennesker i vort oplyste land kunne få øje på dette problem, men således er det ikke. Der er stadig en overvejende del af befolkningen, som fæster lid til troen på EEN VERDEN, hvor de gode kræfter sejrer og løven græsser siden om side med lammet. Men sådan

har Vorherre ikke indrettet verden, og det er let at læse i Hans skaberværk: NATUREN – hvor vi kun er gennemrejsende gæster.

Hverken religionerne eller de filosofiske teorier har ændret en tøddel ved dette, at livet er en kamp og kan koges ned til dogmet; æd eller bliv ædt . . . og i sidste ende bliver man alligevel ædt. Sådan er systemet nu engang, og den største dumhed man kan begå er at fornægte virkeligheden.

Retfærdighed er et menneskeskabt begreb, og hvad der er retfærdigt strides ikke blot de lærde om, man alle mennesker er, at bomberne brager og at menneskene gensidigt betragter hinanden som terrorister og frihedskæmpere – og det vil formentlig fortsætte.

CLAUS

Myter om . . .

(Forts. fra s. 4)

sine tropper og skip ut av den rottefelle som så effektivt blev utbygget på oppfordring fra to ledende norske jurister. De skulle senere stå sentralt i det norske rettsviket. Merkelig nok ikke som tiltalte.

Kjenner man overhode noe konkret eksempel på bistand til fienden under pågående krigshandlinger på norsk jord og med en slik katastrofal virkning på krigsutviklingen?

Historikeren Grimnes har ikke interessert seg for denne side av historien, han har jo ryktemakeriet omkring Sundlo å velte seg i, selv om betydningen for krigsforløpet ikke kan påvises.

Grimnes påpeker at det er skrevet metervis med beretninger om trefningene i landets forskjellige dalfører. Han finner derfor å ville holde seg til de store linjer i felttoget. Men var dette «felttog» noe annet enn en samling oppholdende fektninger?

Grimnes tyr til de tyske dagsoversiktene når det gjelder å bygge opp under den «hardnakkede norske motstand» på enkelte steder. Det er ikke sikkert at dette er noen god kilde for å få et godt bilde av det som hendte.

Det tyske rapporteringsvesen har intet imot å utbrodere fiendens hardnakkede motstand og tapre innsats. Desto taprere må jo de være som går seierrikt ut av kampen. På bakgrunn av dette kan anbefales tapperhetsmedaljer til flest mulig, og da faller det alltid medaljer av høyere

grad på de som leder operasjonene.

La dette være sagt uten noen som helst oppfatning om hvilken grad av motstand og tapperhet som blev utvist av norske soldater og deres ledelse. Man kan nu en gang ikke nedkjempe panservogner med hermtikkåpner som eneste utrustning.

SÅ SAMLES VI PÅ VALEN:

Hvem var det som strømmet til mobiliseringsplassene for å kjempe for Norge? Var det først og fremst borgerskapets og bøndernes ungdom som aktivt sloss i «overklassehæren»?

De nidkjære historiske statistikere har viet dette spørsmålet liten oppmerksomhet.

Hvilken parti- og klassetilhørighet hadde krigsdeltakerne? Kan det ha vært slik at NS-ungdom og senere frontkjempere prosentueelt sett utgjorde en betydelig større gruppe enn ungdom med annen partitilhørighet? Og vendte de senere ryggen til det hele i dyp skuffelse over det bedrag de mente seg utsatt for?

Var borgerskapets og bøndernes ungdom sterkere representert enn arbeiderungdommen? Foreligger det her et sensasjonelt avvik fra den materialistiske historieoppfatning, og hvorledes kan i så fall dette forklares? Et par stipendiater burde her kunne finne stoff av betydelig interesse for moderne historikere. Om forsvarsfiendene hadde undratt seg militærtjeneste så var de vel i alle fall oppflasket med adskillig barikadekamp og revolusjonsromantikk. Avanti popolo a la canone!

De fleste av dem har jo skrevet bok hvor de memorerer over sine krigsopplevelser. Det er forunderlig fritt for frontinsats.

En gruppe med tilhørighet til AUF kom seg ut av Oslo den 9. april og havnet på en hytte. Der opplevet de noen dagers isolasjon og ryktemakeri.

Hvad grublet så de på foran peisilden?

Hvorledes de skulle komme i kontakt med en militær avdeling og skaffe seg litt krigsutdannelse til fedrelandets forsvar? 4 uker burde rekke langt for å få bli en god soldat om man tok litt overtid til hjelp. De som blev mobilisert hadde vel ikke mer trening om man tar hensyn til at det ofte lå mange år tilbake i tiden.

Nei de lengtet ikke til barikadene. Deres hug stod til partikontorene på Youngstorget. Etter adskillige bekymringer utsendtes en speiderpatrolje gjennom fiendens linjer, inn på det av ham okkuperte område, hvor man til sin forferdelse måtte konstatere at andre partikamerater hadde okkupert skrivebordene, og de lot seg faktisk ikke flytte på.

Grimnes gir oss en annen historie i forbindelse med et foto av en gruppe kjente og tilsynelatende fullt stridsdukelige menn. Deres lidelseshistorie gikk ut på at de måtte bruke hele 8 døgn fra Tromsø til Stockholm for å delta på en sosialdemokratisk partikongress. Fikk man virkelig permisjon fra «fronttjenesten» for slik virksomhet?

Hvad måtte den ungdom tenke som under de værste strabaser, med elendig utstyr og mangelfulle forsyninger skulle

stå imot de veltrenede tyske soldater?

Var det virkelig ikke noe fornuftigere disse partiledere kunne ta seg til når de lot seg forsvare av den ungdom de så skammelig hadde sviktet?

Selv Nygårdsvold må ha hatt sterk tillit til den tyske overfallsmakt. Han beretter om sin familie: «Da jeg forlot dem på Hamar hadde de alle sovevognsbilletter til Hommelvik». (Hvor tyskerne rådde grunnen.)

«VÅR MILITÆRE MOTSTAND OPPHØRER»

(Otto Ruge).

Siden Grimnes unnlater det, bør kanskje vi la hans helt Nygårdsvold slippe til og kommentere sine inntrykk fra krigshandlingene i Norge.

I en regjeringskonferanse hvor den engelske ambassadør Dornier deltok, noen dager før engelskmennene kunngjorde tilbaketrekkingen fra Nord-Norge:

«Jeg var kokende sint, men forsøkte å beherske meg så godt jeg kunne. Jeg sa at vi hadde trodd England i sin egen interesse ville ha gjort hvad som gjøres kunne for å kaste tyskerne ut av Norge, men vi hadde hittil blitt bittert skuffet.

De soldater de sendte til Gudbrandsdalen ville jeg ikke karakterisere, men andre hadde gjort det. Det var sagt om dem at det bare var kirkegårdsvakter og skoppussere England hadde sendt, og etter resultatet å dømme var det grunn til å tro at det var riktig nok.

På Åndalsnes hadde de ikke utmerket seg på annen måte enn som tyveknekter og voldsmenn.

Flukten fra Åndalsnes og Namsos, mangelen på vakthold på sjøen ved overføringen av tyske tropper fra Trondheim til Hemnesberget, og nå sist flukten fra Bodø var slike bedrøvelige affærer at jeg var klar over at dette kunne ikke fortsette.

Kunne vi ikke få den forlangte konferanse, så ville jeg i morgen den dag gå til Kongen og be om at det ble opptatt fredsforhandlinger mellom Norge og Tyskland.»

Det var da enda en trøst at gjenget ikke nådde frem til Hommelvik.

Noen dager senere:

«Det som min avmechtige forbitrelse var rettet mot var England. Hvordan hadde ikke dette land forsøkt å drive oss ut av vår nøytralitet og inn i krigen. Og når det så var skjedd så maktet det ikke å hjelpe oss.»

Var det egentlig å vente at engelske soldater skulle være så veldig interesserte i å hjelpe en regjering som hadde fratatt sin egen ungdom enhver mulighet til å forsvare seg selv? Hvorfor skulle de sloss for Norge?

Hvorfor skulle engelske sjøstridskrefter la seg senke av bombefly fra Værnes flyplass, mens norske arbeidere jobbet på spreng for å gjøre alt klart for neste bombeangrep. Og regjeringen Nygårdsvold problemerte ikke en setning som kunne klarlegge det vanvittige i slik fremferd!

Og da beskjedent om den engelske tilbaketrekking fra Norge kom:

«Vi hadde spurt, vi hadde telegrafert, vi hadde tryglet, og vi hadde forsøkt å være brutale. (Forts. side 7)

Til dem som ikke skal feire, men kanskje vil minnes

Det jubileumsår vi er inne i, og som først når sitt høydepunkt den 8. mai, synes å bli enda verre enn det jeg hadde forestilt meg. Det jeg ikke hadde regnet med var at massemedia skulle ty til «nynazismen» for å få gitt de forhenværende «landssvikere» nok et knytneveslag i ansiktet. Dersom det er noe avskyelig, grusomt, umenneskelig som blir begått, ja, så er det «nynazister» som har utført det, eller som står bak det. Og så er det bare å følge linjen bakover; som «nynazistene» er slik var naturligvis også «gammelnazistene». I 40 år har det her til lands blitt satt likhetstegn mellom dem som var medlemmer av NS og fellesbegrepet «nazister», så «nynazister» kan jo bare være avleggerne. For det er ikke tale om et

stempel, men det dreier seg om et brennemerke.

Jeg har aldri skrevet om det massehysteri som ble satt igang i forbindelse med Hadelandssaken. Årsaken var den at jeg var redd for at bare det å nevne den kunne gi anledning til å forvrenge det dit hen at «Folk og Land» ga spalteplass til en «nynazist.» Men nå har andre, som ikke er arvelig belastet som jeg er det, gått ut, slik at jeg i et hvert fall tør feste Hadelandssaken til papiret. Det er ikke for å kommentere den, men som innledning til det som følger.

Som bekjent gikk en svensk journalist, Jan Guillou, ut mot den. I «Aftenposten» den 28.2. angriper høyesterettsadvokat Annæus Schjødt Guillou. 25.3. gir redaktør Idar Aarheim

MÅNEDENS PERNILLE

Schjødt svar på tiltale i «Morgenbladet», og jeg siterer fra dennes innlegg:

«Men i sin iver etter å undergrave den svenske reporters integritet og premisser, er høyesterettsadvokaten kommet i skade for ufrivillig å gi ganske dekkende fremstilling av de «irrasjonelle krefter» som har preget hele den lange etterkrigstid i Norge— og som fortsatt gjør det.

Hysteriet rundt Hadelandssaken viste dette og det ble også skreket i fistel da den danske forfatter Thorkild Hansen i «Prosessen mot Hamsun» (1978) satte visse spørsmålstegn ved det såkalte landssvik oppgjøret etter krigen.

Ja, disse irrasjonale krefter bryter frem hver eneste gang noen våger å betvile sannheten ved det glansbilde «alle gode nordmenn» har laget seg om «rettsoppjøret» og «de norske helters motstandskamp». At kritiske røster skulle heve seg i norske massemedia, er det minimalt chansen for. Dertil er fortsatt vår norske selvsensur altfor kompakt.

Derimot smerter de åpenbart ledende krefter i det norske samfunn «med røtter» i motstandskamp og rettsoppgjør at denne spesielle form for norsk sensur ikke rekker lenger enn til våre grenser.»

Jeg finner det jeg har sitert så oppsiktsvekkende at jeg har gjengitt det, for han skjenkes ikke den champagne som glassene

skal fylles med når det skal minnes og feires på den store jubileumsdagen.

Aarheim benytter ikke ordet dogme, men det er et dogme det dreier seg om. I årene fra 1945 og utover klarte «gutta fra skauen, fra England og fra Sverrige», rettsapparat, geistlighet, statsmakt og annet som var besatt av hevntanker å opphøye det angivelig rettferdige de bedrev til et ufeilbart dogme. Og hva dogmer har ført til av lidelser forteller historien om.

Jeg anbefaler festdeltagerne på den store dagen unisont å si fram følgende trossetning:

Vi tror på landssvikernes djævelske tanker og gjerninger, på det rettferdige rettsoppgjør og på landssvikernes evige for dømmelse. Amen. Pernille

Krigsdeltagelsen . . .

(Forts. fra s. 1)

vist om at en eventuell statistikk ville vise at en ganske stor prosent av krigsdeltagerne under kamphandlingene i Norge i 1940 på en eller annen måte har hatt tilknytning til Nasjonal Samling.

Nu, når det stunder til det 40-årige krigsjubileet var det kanskje på tide at det kom frem i lyset at høyst sannsynlig et ganske stort antall – som senere ble dømt for landsforederi – dengang det som mest det gjalt – befant seg på barikadene, riktignok forgyttes, men dog kjempende for sitt lands frihet.

Krigs- og deltagermedaljen har med rund hånd vært tildelt ikke-NS-deltagere, men i forbindelse med det tilstundende jubileum, var det kanskje på tide at frontsoldater fra NS-miljø som deltok og gjorde sin fedrelandssinnede og gode innsats i nødens stund også blir påskjønet med den utmerkelse som de har gjort seg ærlig fortjent til, en hedersbevisning som ikke lar seg knytte til den enkelte mottagers politiske oppfatning, og tilhørighet.

Dette som et memento til den sittende regjering.

Age B.

Ut fra at bl.a. frivilliginnsatsen mot Sovjet var organisert og ledet av tidligere norske offiserer, forsøkte major Svein Blindheim å forske tidligere NS-medlemmers vilje til krigsinnsats 9. april 1940. I den forbindelse søkte han i 1974 tilgang til arkivmateriale i Forsvarsdepartementet.

Dette ble nektet ham.

I sin glimrende bok, «Nordmenn under Hitlers fane», (Noregs Boklag 1977) skriver han: «At så avgjerende sider av vår felles historie framleis ein menneskealder etterpå får lov å kvile i mørkret er urovekkjande».

I boken kommer likevel frem at de ille omtalte «landssvikere» på en utmerket måte hadde gjort sin forsvarspålit den 9. april 1940, til krigen sluttet den 10. juni samme år.

Av FOLK OG LAND's materiale om NS-medlemmers innsats under krigen i Norge kan vi peke på en lang rekke brev og attester, funnet i arkiver, som viser det samme.

En gulnet attest fra kaptein Johan Krogstie sier således: «Jeg har hatt fenrik Lindvig som elev ved 2. Divisjons skole, og under krigen i Norge tjenestegjorde han ved min avdeling i følgende stillinger: som nestkommanderende ved tropp og som tropps-

jef ved kompani, og som sambandsoffiser og som adjutant ved bataljon. I alle disse stillinger utførte fenrik Lindvig sin tjeneste til min fulle tilfredshet.

Krigens krav er store til en befalingsmann, ikke bare med hensyn til ren militær dyktighet, men kanskje ennu mere med hensyn til karakter, til selvpofrelse og utholdenhet. Om fenrik Lindvig kan jeg trygt si at disse karakteregenskaper holdt under de hårdeste påkjenninger. Tross segneferdig av utmattelse måtte jeg gi fenrik Lindvig nye oppdrag, og de ble utført.

Fenrik Lindvig hadde da også den styrke at han hadde sine soldaters fulle tillit, og bedre skuddsmål kan en offiser vanskelig oppnå i krig.

Attesten er datert Oslo, den 9. november 1940, og signert Johan Krigstie, kaptein.

Vi kan vise til atskillige lignende attester vi har liggende, som gjelder offiserer og menige som utmerket seg i kampene under krigen i Norge.

Et brev til vår redaksjon forteller om den aktive kampfelle Steffensen («Steffen») i Bergen, som etter oppholdet i fangeleiren bosatte seg i Argentina.

Han var 100% nasjonalsinnet, elsket sitt land mere enn noen, og deltok med lyst og begeistring i alt som kunne fremme folkets og landets vé og vel.

Under mobiliseringen bodde Steffensen i et hus med 5 familier. Han var den eldste familiefar, langt over 60 år. Mens de andre dro på landet med kone og unger, dro Steffensen alene ut til sin plikt. Han ble dømt som «landssviker». De andre fikk attester for god, nasjonal holdning.

I brevet om Steffensen fortelles:

Ved mobiliseringen kom han seg til Voss. Der sto folk i kø foran lægen med sine liktær og skrøpeligheter for å slippe å kjempe for fedrelandet.

Da Voss falt 26. april forsøkte han å komme seg nordover, men geværet, som han hadde med seg hjemmefra, ble tatt fra ham og lagret, og han måtte reise hjem sammen med de andre soldatene. Da soldatene skulle få sine reisegodtgjørelser var det seks mann som viste frem sine meldekort fra hjemstaden:

– Men disse kortene er jo stemplet 20/4 og Voss falt jo 26/4? Dere rømte, altså?

Mennene svarte ikke på spørsmålet, som ble satt frem flere ganger.

De fikk likevel sine reisepenger (25–50 kroner) som de andre. (I Norge kan man utmerket godt være desertør og helt på

en gang. Disse menn fikk sikkert senere sine «Norge takker deg» på veggen. Cfr. dem som stakk til Sverige for å unndra seg krigshandlingene.)

Steffensen forlangte bare 2 kroner og vakte stor forbauselse.

– Du er den billigste soldat vi har hatt.

Han hadde gått over fjellet fra Fotlandsvåg og bare hatt noen utlegg til ferjen. 12 «gode nordmenn» som hadde sluttet seg sammen med ham på veien hadde gjort vendereis. «Det nytter likevel ikke», sa de unnskyldende.

«Landssvikeren Steffensen fortsatte sin ferd alene.

– – –

Og det var den krigen.

Vi er forøvrig enig med «Brodden» i «Bergens Tidende», som den 9. april 1960 skrev: – Jeg kan godt forstå at det er mange som gjerne vil bli minnet om april-dagene av forskjellige årsaker, men de aller fleste vil vel egentlig helst slippe fellesfeiringen av denne nasjonale ytmykelsens og personlige nederlags dag. Det jeg er litt redd for er hvordan vi skal ihukomme denne datoen 50 år etter, når vi minnes den på denne måten nå.

Kunne vi ikke heller innstifte en nasjonal glemmedag og overlate minnene til dem som har personlig rett til dem?

Norge 1940 – og noen . . .

(Forts. fra s. 1)

døgn. Forfatteren forteller om den tyske kurer som krasjlandet med fly i Belgia og som hadde med seg fullstendige planer for invasjon av det landet. Disse papirer kom de allierte i hende.

Lord Halifax trodde ikke på dem, han mente at de var «plantet» for å villed. Generalstaben var enig, påpeker Toland, og hvorfor? Jo. «They were engrossed in their own offensive, the landing expeditionary force in Norway. The very concept and such a coup de main appealed to Churchill, the new First Lord of Admiralty; and despite his sad experience in a similar venture of the Great War, he pressed the issue untill the cabinet was won over». «Hitler», understreker Toland i denne forbindelse «gjorde også (!) forberedelser til å ta Norge».

Som kjent forsøkte tyske motstandsmenn å advare Nygaardsvoldregjeringen. Meldinger om det forestående angrep ble gitt, og de kom da også,

som vi vet, utenriksminister Koht i hende. Men han var ikke istand til å forstå situasjonens alvor. Intet ble gjort fra regjeringens side for å møte en eventuell tysk invasjon. Om britenes holdning skriver Toland: «Britene også nektet å tro lignende rapporter som gikk ut på at Hitler var i ferd med å gjøre det de selv planla å foreta seg en dag eller to senere».

For en norsk leser kan det i det minste være verd å notere seg slike formuleringer i en fremstilling som har nådd millioner av mennesker i den engelsktalende verden.

Mitt poeng er altså dette: Vi selv – som nordmenn – beskjeftiger oss naturligvis meget inngående med dette tidsavsnitt i vår historie. Men den som har fulgt litt med i norske fremstillinger om emnet, og hørt ekspertene (f. eks. professor Magne Skodvin, professor på emnet) må sitte igjen med det inntrykk at enkelte opererer med en slags «norsk versjon» av det som hendte. Når det dreier seg om de alliertes planer om landgang i Norge, er interessen eksentuert om kravet som gjaldt fri gjenommarsj over Narvik for å komme finnene til hjelp i deres heroiske kamp mot den kommunistiske overmakt. At det eksisterte engelsk-franske planer om å sette seg varig fast i norske støttepunkter, kommer hos oss frem mer på et diskusjonspreget nivå. Her er nok å henvise til den omtalte professor Skodvins syn. Johan Scharffenberg skrev i sin tid en artikkel «Ansvaret for okkupasjonen av Norge» mot professoren, og konkluderte: «Det ble i England 6. april gitt ordre om å sende okkupasjonsstropper til Stavanger, Bergen, Trondheim og Narvik».

Churchill sa triumferende i Underhuset 11. april 1940: «Efter mitt syn, som deles av mine erfarne rådgivere, har herr Hitler begått en alvorlig strategisk feil ved å spre krigen så langt mot nord». Churchill fortsetter med å si at England må dra alle fordeler av denne Hitlers feil, som «vår dødelige fiende er blitt provosert til».

Scharffenberg kommenterer: «Provosert er det rammende ord. Franskmenne hadde uttrykkelig uttalt det på forhånd. De ville ha et nytt krigsteater på den skandinaviske halvøy».

Det bemerkelsesverdige er at Toland ikke finner grunn til å diskutere dette spørsmål. For David Irving er det også klart at England/Frankrike ønsket at tyskerne skulle spre sine styrker. Det som hos oss fremdeles er kilde til debatt, er for fremtredende utenlandske historikere

nu blitt til kjensgjerninger.

At vi her sitter fast i våre egne synspunkter, viser også en bok om «Hitlers krig» som kom på norsk for noen år siden. Den er skrevet av en ekspert på virkelig militær historie, engelskmannen Liddel Hart. Boken er her i landet utgitt av Cappelen forlag. I vår sammenheng kan det være av interesse å se litt nærmere på forlagets behandling av kapitlet om forspillet til og angrepet den 9. april 1940.

Tolv av bokens sider går med til dette. Over halvparten av disse sidene er forsynt med fototer utarbeidet av det norske forlag, og der går det direkte mot Liddel Harts fremstilling på flere punkter. Det skjer ellers aldri i boken forøvrig. Det vil her føre for langt å komme inn på de enkelte norske «spesialforklaringene» til det Liddel Hart skriver om de alliertes rolle i dette spill. Men interesserte kan selv gjøre seg kjent med dem på sidene 59–70 i boken, som heter «Den annen verdenskrig» og utkom hos oss i 1970.

Psykologisk er dette et interessant fenomen. Og fordi det ikke bare har med historiske kjensgjerninger å gjøre, synes jeg at det nettopp nu – med Bjørnens partiske fremstilling av 9. april i tankene – er opprotut å peke på dette. Mens vi ropte opp i vår egen lille andedam, for å ride våre egne «kjepphester», så er disse spørsmål allerede klart og saklig fremstillet av utenlandske forskere. Ja, det ser altså ut til at spørsmålene er så klare og basert på så nøkterne kjensgjerninger og kilder at diskusjonen der overhode ikke lenger kommer på tale.

Kjell Aspaas
(i «Varden», Skien)

Sven Hazel . . .

(Forts. fra s. 2)

terte seg som Bob de l'Arbin. Han fortalte om sitt manuskript til en krigsbok. Det var kollo-salt. Jeg fikk det til gjennomsyn. Det var ikke noe for vårt forlag. Jeg foreslo istedet at han henvendte seg til Grafisk Forlag. Likevel ba jeg ham først henvende seg til en utenforstående skribent, slik at han kunne omskrive og bearbeide alt. Bob de l'Arbins manuskript var, for å si det vennlig, fullstendig håpløst. Mannen kunne hverken forme innholdet eller stave.

Forfatteren GEORG JEDDE:

– Jeg glemmer ikke det manuskriptet. Det var enormt. Jeg tror 1000 manuskriptark. Det var en aldeles håpløs rotebutikk. Mannen kunne hverken dispo-

(Forts. side 8)

Nygaardsvold..

(Forts. fra s. 1)

til forsvarsminister. Og det var kan hende denne fråsegni, som gjorde han til rette mannen i eit arbeiderpartiministerium.

Og forsvarsminister Torp vart 6.2.24 dømd til 5 månader fengsel for militær oppvigling. Like vel so vart han forsvarsminister. Slikt kunde berre ha hendt i eit land som Noreg. Stort lenger kann vel inkje galskapen og svindelen driva det.

2) Gjennom heile si minister-tid hev Nygaardsvold systematisk forsømt Noregs forsvar. Han hev vanta viljen til å reisa ei vern som dugde. Øvingstidi kom aldri over 84 dagar, som han visste måtte liggja langt under det tillatelege europeiske lågmål. Det heile var upplagt svindel. Ja, eg sagde svindel.

3) Enno eit par månader fyre krigen sette Nygaardsvold seg imot, at Noreg skulde få ei skikkeleg spionlog. Ei slig log vilde ha gjeve politiet kraftige våpn i hende til å ganga spionane kvasst inn på livet. Me skulde havt dei beste voner um å få i dei tyske innfallsplanane. Og kannhenda då – endå ein Nygaardsvold kunde ha kome seg til å mobilisera, medan det enno var tid. Men dessverre forstod han ingenting av heile spionlogi.

4) Statsminister Nygaardsvold mobilisera alt for seint. Sverig og Schweiz mobilisera momentant med same krigen braut ut millom Tyskland og England. Men i desse landi sat det kloke, framsynte menn ved riksens ror – ingen Nygaardsvoldar. Me kunde havt endå betre grunn til å ferdabu straks, fordi forsvaret vårt var so mykje klenare. Men Nygaardsvold forstod ingen ting.

Den norske radioen sang ut kvar morgon: «Gud signe vårt dyra fedreland». Folket sat i angst og otte og skalv i dei 100 000 heimar. Men Nygaardsvold var «den brede trygghet». Han forstod absolut ingen ting fyrr fienden var komen inn i landet og han sjølv jaga ut or byen og nordover.

Og der sat han på ein krakk og vreid hendene sine: «Nei, dette hadde je no aldri trudd». Og dette hadde han visst innkje heller. Det var jo det, som var hans og vår ulukke».

«Han (Nygaardsvold) overtok fedralandet rikt og blømande og lukkelegt.

Han etterlot fedralandet fatigt, utsvelt, herja og utplundra.

Han etterlot fedralandet med ei svimlande statsgjeld, mange milliarder, astronomiske sum-

mar for oss. Enno i min barn-dom rekna dei inkje her i landet med hundrardtals millionar. Riksbudgettet var so vidt eg minnest berre 40 millionar.

Han etterlot fedrelandet med overfylte fengsel, med nordmenn i titusundtal i norske fengsel og med politi og domstolar i full arbeid over heile landet mot eigne norske landsmenn. Fruktar av vårt fyrste arbeidarstyre.

Han etterlot fedralandet med sorg og hat, uhugnad og ørvæna og gråt i 100 000 heimar. Og – som han sagde til meg den gamle gudbrandsdølen: «Hatet mot dei styrande menn kjem til å auka med årom».

Han etterlot fedralandet med eit kompromittera Stortingets presidentskap. Dei stolte ord, at Stortinget er vårt «nødanker i farens stund» hev vorte ein myte, som ingen lenger trur på. Stortinget må fyrst bli født på ny.

Han etterlot fedralandet med Nygaardsvoldske straffeloger som var so godt skrivne, at sumt måtte gjerast uppatt, for di galskapen var for stor. Dei var endå i strid med grunnlogi.

Han etterlot eit fedreland der det inkje var likskap for logene. Folk som arbeidde for tyskarane og tente både 100 og 200 kr. dagen slepp straff, endå mange meiner, at dei hadde større skyld enn dei innskrivne nazistane.

Og statsminister Nygaardsvold gav tyskarane revanche for ein tapt krig. Det må vera ein hugnad for tyskarane å sjå, korleis nordmennene fullgjorde Gestapos rædselfulle verk. Dei kasta nordmenn i tusental i norske fengsel. Dei skapte sorg uhugnad, hat ørvæna og såraste gråt i dei 100 000 heimar. Gestapo sjølv kunde kje gjort det likare. Og tyskarane voner vel – ut frå tysk synsstad at ei gong skal dei fallne reise seg or sine graver og knyta nevane mot den statsmann som sveik deim so skammeleg – den mann som systematisk forsømde Noregs forsvar – den mann som sende Noregs ungdom ut til nyttelaus nedslakting på snøklædte slagmarker».

Innlegg hoper seg opp.

I forbindelse med de 45 og 40 år som er gått siden krig og fred er det kommet inn bunker med innlegg.

Vi håper på forståelse for at meget av stoffet ikke kan få plass i dette nummer, men blir overført til avisen som kommer i mai.

Det var London-klikken som . . .

(Forts. fra s. 1)

De tyske hårer var dekket av det tyske flagg og blomster, samt soldathjelmene, de norske hårer var dekket av det norske flagg, blomster og norske soldatluer.

Fra talene på gravplassen blir referert:

BISKOP FLEICHER:

– Flere unge tyske og flere unge norske soldater har ofret livet under utførelsen av plikten mot sine folk og fedreland. De skal nu stedes til hvile. Efter en god og riktig tanke av de tyske militærmyndigheter og av de norske myndigheter er vi samlet her til en *felles sørgehøitidelighet*.

Vi føler sorg og dypt vedmod over disse unge menns brå og hastige død midt i deres kraftige og håpefulle ungdom. Det er noe meningsløst og neslående i dette forhold, at disse kjekke unge menn, av samme kristne tro, av samme rase og av samme høie kultur, skulle måtte felle hverandre. Vi sørger som folk over tapet av unge, verdifulle mennesker, og vi sørger med de falnes slekt og pårørende over tapet av deres kjære.

DEN NORSKE OBERST WILLOCH: (Bergen festning)

– De falne er ikke blitt drept av nordmennene i hat. Vi har bare forsvart vår nøytralitet.

Vi vet jo også at de tyske ikke er kommet mot nordmennene i hat.

BERGENS ORDFØRER:

– Til de tyske soldater. I Bergens by navn nedlegger jeg denne krans. Jeg nedlegger kransen til ære for de unge menn som er død i kampen for sitt fedreland. De skal for fremtiden hvile i norsk jord, fjernt fra sitt fedreland, men blandt et folk som ikke har noe høiere ønske enn å få leve i fred med alle mennesker i verden. *Vi lover å hegne om graven deres* og holde den høyt i ære.

Til de norske soldater. Og så vender jeg meg til eder, mine egne landsmenn. Det er vanskelig for meg å finne uttrykk for den sorg vi føler ved eders grav. Vi kan kun bringe en fattig takk for den dyre innsats dere har gjort – å ofre livet for vårt kjære fedreland og vår kjære by.

I samme avis finner vi den populære ordførers ros til den tyske vernemakt:

– Den tyske vernemakt har oppført seg høvisk, og det kan ingen bedre bekrefte enn jeg selv. Tyskerne betrakter seg ikke som noen erobrere av byen,

og de har ikke på noen måte grepet inn i byens sivile liv. Gjennom en britisk sender på norsk område er det blitt sagt at folk er blitt mishandlet av tyskerne og at byen er plyndret. Senderen oppfordrer folk til å sabotere den tyske vernemakt. Jeg ber mine landsmenn i sin egen interesse å opprettholde disiplinen. Jeg oppfordrer dem til ikke å utsette seg selv for en fare og ikke gjøre noen vanskeligheter.

Som nevnt: Det fantes ikke hat i norske hjerter det første året av okkupasjonen.

Det kom senere. Hør bare hva Hambro skrev en gang:

«Vårt løsen er. Ingen tysker levende ut av Norge . . . Ingen tysker levende inn i Norge resten av århundret».

Og hva uttalte ikke Kong Haakon den «folkekjære» om Vidkun Quisling: «Vi skal henge ham, ja, vi skal henge ham *tre ganger*.

Første gang vil falletmen ikke åpne seg. Da skal vi si: Beklager så meget, major Quisling, vi blir nødt til å forsøke igjen senere. Så vil han bli ført tilbake til sin celle. Neste gang vil tautet ryke. Enda en gang vil vi be om unnskyldning og si: Vi er meget lei for at dette hendte igjen, major Quisling. Vi skal se om vi kan gjøre det bedre neste gang. Så vil han bli ført tilbake til sin celle, og vi vil si: Den tredje gang vil vi være heldigere, forstår De».

Myter om . . .

(Forts. fra s. 5)

Intet hjalp. Vi fikk bare løfter, men ikke noe av det vi hadde bestilt. Og så stod vi der!

Førråd, sviktet og bedratt. En kan si vi hadde vært naive, ja, at vi til og med hadde vært utilgivelig dumme.»

Det faller litt vanskelig opp i dette å sortere hvem som forrådde, sviktet eller bedro hvem.

Det var kanhende litt dumt at man ikke leste Quislings opprop av 8. og 9.4. 1940 med større forståelse.

PROKLAMASJONEN TIL DET NORSKE FOLK

(Ved flukten fra Norge.)

Den er undertegnet av den samme Nygårdsvold som vi har latt si sin mening ovenfor. Vi lar ham fortsette litt til:

«De allierte regjeringer som var i krig med Tyskland – den britiske, franske og polske regjering – kom høysinnet Norge

til hjelp med mannskap og med våpen, . . .»

Her får man liksom følelsen av at det er noe som ikke stemmer? Men det undrar seg vel norsk historieforsknings oppmerksomhet?

I proklamasjonen har man omsider også kommet frem til en ny og bitter erfaring:

«Fortsatt kamp vil bare føre til fullstendig ødelegging for de landsdeler som ennu er frie.»

Denne kunnskap var også tilgjengelig den 9. april, og den norske generalstab anså også da kampen som håpløs. Meget hadde vært spart om regjeringen hadde tatt konsekvensen av sin forsvarspolitik fra første stund. Da hadde det ruppet med én «perfekt besluttsomhet». Det ville ha krevet ryggrad, det hadde vært en modig beslutning, og det er ikke sikkert noen hadde takket regjeringen for det. Grimnes hadde vel neppe funnet sine helter, men verden vil jo helst bedras . . .

Konge og regjering måtte flykte fra landet på en fremmed makts krigsskip, under inntrykk av at dette ikke var frivillig. Idag vet vi at det ikke var det, selv om Grimnes ikke vil fortelle oss det. De måtte ta opphold på en annen krigførende makts grunn, og kunne selvfølgelig ikke opptre suverent derfra. Der gjaldt jo engelsk lov, også for norske borgere. Og England kunne selvfølgelig ikke ha en fremmed nasjons stridskrefter tullende rundt og treffe beslutninger og utføre krigshandlinger på egen hånd.

Man har påstått at man av proklamasjonen må forstå at Norge som stat fortsatt var i krig med Tyskland.

Om det var om å gjøre å presisere dette så burde man vel ha talt klartekst som ikke på noen måte var til å misforstå. F.eks. sagt at krigen mellom Norge og Tyskland fortsetter til sjøss, til lands og i luften med alle tilgjengelige stridsmidler, e.l.

Det finnes intet i proklamasjonen som ligner på dette, bare forholdsvis almindelige talemåter som kan utlegges etter forgodtbefinnende, og det var nok også meningen at det skulle være slik.

Hvilke kapitulasjonsbetingelser ville de norske parlamentærer ha oppnådd, som etter regjeringens flukt begav seg til Trondheim for å forhandle med den tyske overkommando, dersom regjeringen hadde tatt farvel med en krigserklæring?

Da hadde vel all norsk ungdom i stridsduglig alder gått rett i krigsfangenskap for resten av krigstiden.

(Forts. side 8)

Sven Hazel . . .

(Forts. fra s. 6)

«VENNEGAVENE»

Det er fantastisk å oppleve den interesse vi møter i vårt arbeide, - spesielt når vi tar i betraktning de 40 år som er gått siden retts-sviket.

Med den glød våre lesere viser, ser vi fremtiden lyst imøte.

KAMPEN GÅR VIDERE!

K. H., Stabekk	400,-	E. L., Eidanger	100,-
B. S., Hosle	100,-	I. L., Stavanger	100,-
T. M., Nesøya	100,-	B. I., Stavanger	100,-
L. F., Lommedalen	100,-	R. S., Sandnes	80,-
K. J., Bekkestua	100,-	N. R., Sandnes	70,-
J. R., Brandbu	70,-	K. H., Tveit	50,-
E. B., Nes	100,-	Th. A., Kristiansand	100,-
K. H., Lillehammer	100,-	G. S., Kristiansand	100,-
K. B., Sagstua	150,-	B. O. R., Kristiansand	100,-
Ø. G., Bjelstadmo	50,-	D., Arendal	100,-
G. N., Lesja	50,-	J. S. J., Øyestranda	650,-
O. R., Vågåmo	100,-	G. A., Nå	100,-
A. G., Stavsje	220,-	A. V., Vadheim	200,-
R. E., Garmo	20,-	T. S., Nesttun	100,-
J. O., Tynset	20,-	T. N., Nesttun	150,-
S. S., Jessheim	100,-	O. V., Vik i Sogn	80,-
K. T., Fagernes	100,-	B. B., Arnvik	100,-
E. B., Skrautvål	100,-	J. I., Bergen	150,-
R. J., Sandefjord	120,-	F. R., Haugesund	100,-
B. B., Porsgrunn	70,-	M. A., Ålesund	100,-
A. N., Åsvang	70,-	M. G., Molde	150,-
H. V., Mjøndalen	300,-	D. S., Isfjorden	150,-
S. T., Tuddal	120,-	D. H., Frei	100,-
H. M., Drammen	100,-	F. N., Førde	50,-
K. D., Spikkestad	70,-	M. A., Ålesund	100,-
H. H., Arnes	60,-	P. Ø., Surnadal	20,-
Ø. H., Sandefjord	50,-	L. S., Eidsbygda	200,-
O. S. B., Notodden	20,-	J. S., Betna	70,-
T. H., Skien	160,-	H. L., Skodje	100,-
F. H., Sandefjord	100,-	E. S., Vestnes	120,-
H. Q., Hønefoss	80,-	A. S., Vestnes	420,-
N. K., Nore	100,-	O. N., Kvamme	420,-
L. S., Skien	100,-	N. B., Vestsmøla	50,-

Myter om . . .

(Forts. fra s. 7)

Proklamasjonen er jo også skrevet under inntrykket av de alliertes nederlag i Frankrike. Da var det vel heller ikke passende med altfor bastante erklæringer om fortsatt krig. Man kunne ikke føle seg sikker på om ikke de allierte kom til en fredsslutning med Tyskland. Skulle da Nygårdsvoldregjeringen fortsette verdenskrigen alene?

La oss ta med noen avskjedsord som Nygårdsvold fikk fra en tromsøværing, fortalt av ham selv:

«Jeg sa en gang til en mann jeg kjente fra før, at når vi var til slik forargelse, så var det vel best vi reiste, og til denne bemerkning fikk jeg følgende svar:»

«Ja, vi klarte oss bra før dere kom, og vi kommer vel til å klare oss selv om dere reiser.»

RESULTATENE AV DEN PERFEKTE BESLUTSOMHET

«Alle skanser var tapt. De muligheter som lå i forsikringene i det tyske memorandum var forspilt.

Norske tap i døde og sårede, i bombede byer og brendte gårder, var til ingen nytte.

nere stoffet eller skrive. Jeg kjempet meg igjennom det og meddelte forlaget at hvis man ville betale meg godt for det, ville jeg påta meg forsøket på å lage en bok.

Kontrakt ble opprettet, slik at jeg skulle få 20% av inntektene ved bokens salg i Danmark, 50% ved salg i utlandet. Det siste anså jeg for en vittighet».

Jeg har senere ikke hatt noe med Hazel-bøkene å gjøre, og det undrer meg hvordan han har båret seg ad med å bruke de samme personer i alle bøkene. Så vidt jeg husker sørget jeg for å drepe dem alle. Jeg må innrømme at jeg drepte hver enkelt med stor fryd. (Det var boken, «De fordømtes Legion», Georgjedde skrev) De andre bøker som er kommet ut er med garanti ikke fra Hazels hånd. Han kan hverken skrive eller holde rede på noe som helst med handling. Det var hverken hode eller hale på hans fantastiske historier. Men, at de stammer fra hans fantasi er jeg ikke i tvil om. Den fantasi overgår ikke av noen jeg har kjent. Men jeg har hørt at hans kone er cand. mag. i dansk litteratur. Sikkert er det hun som skriver dem etter hans fortelling. Hun er jo ikke av den fintfølede, indremisjonske type. Språket er ikke likefrem for søndagsskolene. Jeg er overbevist om at det er hun som utnytter hans fantasi. Hun styrer hans forfatterskap, som hun styrer finansene.

(Forts. neste nr.)

I forbindelse med vår serie: «MYTER OM KRIG OG FRED», vil artikkelforfatteren i neste nummer kommentere kapitulasjonsavtalen av 10. juni 1940.

Red.

BOKTJENESTEN

Postboks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1. Telefonbest.: (02) 19 06 71

Serien: «SUPPLEMENT TIL OKKUPASJONSHISTORIEN»:

... eks. Odd Melsom: På nasjonal uriaspost	kr. 65,-
... » Odd Melsom: NS og fagorganisasjonen	kr. 80,-
... » Odd Melsom: Fra kirke- og kulturkampen	kr. 85,-
... » Einar syvertsen: Også dette bør være sagt	kr. 75,-
... » ALLE 4 BIND:	kr. 240,-

... » A. I. Bru: Professor på ville veier	kr. 50,-
... » Trygve Engen: Jeg er ingen landssviker	kr. 25,-
... » Adolf Hoel: Universitetet under okkupasjonen	kr. 25,-
... » Walter Fyrst: Min sti. NS blir til, o.m.a.	kr. 95,-
... » Finn Kjelstrup: Den norske kapitulasjon	kr. 20,-
... » H. Franklin Knudsen: I was Quislings Secretary	kr. 55,-
... » Per Lie: Sannheten om Telavåg-affæren 1942	kr. 15,-
... » Sigurd Mytting: Politisk dømt	kr. 35,-
... » Kai Normann: Diktene Laurbærkransen	kr. 20,-
... » Arne Tellefsen: Når forsvaret forfaller	kr. 25,-

GAVEBOKEN for venner i utlandet:

... eks. Roald Astrup Nielsen:	
The «SOLBRIS» escapade	kr. 80,-
» Roald Astrup Nielsen:	
La Fuga del «SOLBRIS»	kr. 80,-

«OPPGJØRET» BEDØMMES:

... eks. Institutet för Offentlig och International Rätt:	
Den norska rättsuppgörelsen	kr. 50,-
... » Forbundet: Gi oss rettsstaten tilbake	kr. 5,-
... » Forbundet: § 104. Mere lys over rettsoppgjøret	kr. 10,-
... » Admiral Herman Boehm: Norge mellom England og Tyskland	kr. 70,-
... » Pastor A. E. Hedem: Gou vadis Norvegia	kr. 30,-
... » O. Hedalen: Er det begått en skammelig urett mot en hel del av våre landsmenn?	kr. 5,-
... » Ralph Hewins: Quisling - profet uten ære	kr. 50,-
... » Lyder L. Unstad: Quisling. The Norwegian Enigma	kr. 40,-
... » Maria Quisling's dagbok og andre etterlatte papirer	kr. 55,-
... » H.r.advokat Albert Wiesener: ASTRID D.D.D. Et offer för krigspsykosen under och efter den tyska ockupationen av Norge	kr. 25,-

FRONTKJEMPERNE:

... eks. R. Schulze-Kossens: Militärischer Führernachwuchs der Waffen-SS. Die Junkerschulen	kr. 175,-
... » Karl Holter: Frontkjempere	kr. 70,-

DANSK LITTERATUR:

... eks. Erik Haaest: Udyr- eller hvad? (Dødsdømte)	kr. 20,-
... » Gary Allen: Ingen tør kalle det en sammensvergelse (Hvem trekker i trådene?)	kr. 50,-
... » John Galster: Amagers Erobring. Den 3. verdenskrig. Kunsten å bekjempe kommunister	kr. 45,-

Portofri forsendelse ved forskuddsbetaling til:

Postgiro 5 15 46 38. Bankgiro 6063.05.01248 eller ved sjekk, i kontanter eller frimerker. (Ellers porto og oppkravsgebyr.)

I alt bestilles for kr. som betales slik:

Navn:

Adresse:

Postnr.: Sted:

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Mandag kl. 17-20, tirsdag kl. 10-14, onsdag kl. 17-20.

Postadresse: POSTBOKS 924 SENTRUM, 0104 OSLO 1.

Kontoradresse: ENERHAUGSPlassen 4, OSLO. TLF.: (02) 19 06 71.